
Různé

Odešel překladatel Karel Šprunk

Mnozí z nás se možná rozpomenou, že byly naše první kontakty s filosofií provázeny Anzenbacherovým *Úvodem do filosofie*, Störigovými *Malými dějinami filosofie* či Anzenbacherovým *Úvodem do etiky*. Tyto studijní materiály po konci komunistického režimu zdařile pomáhaly v naší zemi popularizovat marxismem-leninismem nezatížený obraz filosofie a snad i ustalovat soudobou filosofickou terminologii. Překladatel zmíněných knih (resp. v případě Störiga spolupřekladatel s P. Rezkem a M. Petříčkem Jr.) i mnoha dalších cenných textů, filosof a filolog PhDr. Karel Šprunk, zemřel 3. července 2024 ve věku 96 let.

Šprunkovy překlady se vyznačují jazykovou elegancí a dokonalostí (což je v naší současnosti velmi nesamozřejmé) i filosofickou trefností a spolehlivostí. Patří mezi ně řada klasických textů, jakými jsou díla Tomáše Akvinského, Descartova *Rozprava*, Leibnizova *Theodicea*, Kantovo *Náboženství v hranicích pouhého rozumu* či *Utilitarismus* J. S. Milla, jakož i inspirativní díla moderních a soudobých autorů, mezi něž patří např. J. Maritain, R. Guardini, J. B. Lotz, E. Coreth, R. Spaemann, R. Swinburne a další. Roku 2014 bylo Šprunkovo překladatelské dílo bylo oceněno vyznamenáním Ministerstva kultury *Artis Bohemiae amicus*.

Karel Šprunk se narodil 11. 2. 1928 v Kovářově (okr. Písek), jeho otec byl učitelem. Ačkoli byla rodina, z níž vzešel, po 2. světové válce ideově ovlivněna tehdy dominantním komunistickým světonázorem (bratr se stal vysokým armádním důstojníkem), Karel se již od svých středoškolských let ubíral jiným směrem, který se mu otvíral též díky zájmu o francouzskou katolicky orientovanou literaturu (L. Bloy, G. Bernanos, F. Mauriac, P. Claudel, R. Garrigou-Lagrange, J. Maritain, E. Gilson). Na přelomu 40. a 50. let Šprunk studoval katolickou teologii, avšak v nových poměrech po vyloučení teologické fakulty z Univerzity Karlovy v tomto studiu nepokračoval. Studoval posléze na Filosofické fakultě UK romanistiku a češtinu, orientoval se hlavně na francouzštinu a francouzskou literaturu.

Od roku 1962 Šprunk vyučoval na Univerzitě 17. listopadu (na níž působil např. i lingvista a překladatel Josef Forbelský). Kolem roku 1968 působil na tzv. katolických seminářích, kde byl účastníky jako přednášející velmi oblíben. Postupně vstupoval do povědomí v českém kulturním světě, třebaže byl po začátku „normalizace“ donucen odejít z vysoké školy a živil se nadále výukou v jazykových kurzech.

Ke Šprunkově autorské umělecké tvorbě patřily divadelní hry *Úvod*

do *ženské logiky* (1978) a *Docenti a strážidla* (1980) s úspěchem uváděné v Divadle v Nerudovce (malém, ale významném kulturním centru tehdejší Prahy) a později „Aforismy o lásce“ publikované v časopisu *Tvar* (8/96).

Od roku 1991 dr. Šprunk vyučoval na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy filosofické předměty (gnoseologii, ontologii, etiku, politickou filosofii...). Roku 1993 založil Českou společnost Jacquesa Maritaina. V Křesťanské akademii předsedal přírodovědecko-technické sekci, podporoval dialog filosofie a teologie s vědou; v témže smyslu působil rovněž v redakci časopisu *Univerzum*, kde i publikoval své filosofické úvahy. Na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy se později věnoval výuce filosofie umění.

Jak si čtenář možná všiml, již opakovaně zde zaznělo jméno Jacquesa Maritain. Maritainovým moderním, otevřeným tomismem byl Šprunk zásadně ovlivněn a celý život se k němu hlásil (viz „Rozlišovat ale neoddělovat – rozhovor s Karlem Šprunkem“, *Salve*, 2/2006). Vedle Tomáše Akvinského byl právě Maritain předmětem Šprunkova obzvláště

rozsáhlého překladatelského úsilí. Ještě v roce 2023 (!) Šprunk přeložil Maritainovo *Krátké pojednání o existenci a existujícím subjektu*, ve kterém autor z tomistického stanoviska pozitivně reaguje na existencialismus.

Jakožto učitel filosofie pro mne Karel Šprunk zůstává velkým životním vzorem. Byl doslova proslulý především svou neobyčejnou laskavostí a osobní skromností, avšak vyznačoval se i humorným nadhledem a elegancí vyjadřování. Ve Šprunkově podání byla filosofie čímsi živým, krásným a vpravdě moudrým. Rysem Šprunkova stylu byla otevřenost, nepolemičnost, spojení tomistického základu s pozitivním oceněním jiných filosofí a také moderní vědy. Z poloviny 90. let si vzpomínám, jak jsem byl jako student na rozpacích z velké odlišnosti různých hledisek a stanovisek ve filosofii. Dr. Šprunk mi tehdy řekl: „Myslím, že je tu jedno důležité pojítko, totiž dialog.“ Ve Šprunkově pojetí neznamenal „dialog“ totéž co „polemika“. Nekonotoval ovšem ani nezakořeněný eklekticismus či pouhý deskriptivismus. Šprunk jej chápal jako šanci k porozumění a vzájemnému obohacování.

David Peroutka

Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy, Praha
david.peroutka.ocd@seznam.cz